

Handläggare:
Krister Stralström, 08-508 29 758

Till
Trafikkontoret

Remiss av Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin

Svar på remiss från Trafikkontoret (dnr T2017-01611).

Sammanfattning

Då hela kompletteringen Offentliga rum handlar om fördjupat fokus kring vistelse anser koncernledningen att de framtagna planeringsprinciperna i huvudsak är bra. Det som dock är viktigt att alltid ta med i planeringen är utmaningarna kopplat till logistik av varor och tjänster, och i detta avseende bör Offentliga rum kompletteras med ett förtydligande i vilken av planeringsprinciperna som detta tas med.

Koncernledningen anser att förslagen på aktiviteter och områden inom handlingsplanen är bra. Koncernen vill här framhäva betydelsen av att samarbeta även med bolagen inom kommunkoncernen och att det tydliggörs i punkt 4. Koncernens bostadsbolag och även Stockholms Hamnar svarar för en stor del av det offentliga rummet och bidrar i stor utsträckning till upplevelsen av staden.

På sidan 5 i remissunderlaget framgår att Trafikkontoret ansvarar för utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, torg, kajer och vissa parker. Detta är något missvisande eftersom Stockholms Hamnar ansvarar för den större delen av kajerna i innerstaden. En bättre formulering kan vara "...utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, och torg samt vissa kajer och parker."

Ärendet

Trafikkontorets framtagna Framkomlighetsstrategi beskriver hur utrymmet på stadens gator behöver fördelas för att kunna möta ökad efterfrågan på resande och större behov av attraktiva offentliga miljöer.

Arbetet med att förverkliga Framkomlighetsstrategins intentioner i gatumiljöer har visat på ett behov av en helhetssyn på det offentliga rummets alla funktioner.

Framkomlighetsstrategins starka fokus på rörelse behöver kompletteras med resonemang om andra funktioner som vistelse och stadsliv. Av det skälet har Trafikkontoret tagit fram ett förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin - Offentliga rum. Dokumentet föreslår fem planeringsprinciper och en handlingsplan med tolv åtgärder.

De planeringsprinciper som föreslås är:

1. Planeringen ska stärka gatans roll som vistelseplats.
2. Kvaliteten i det offentliga rummet behöver höjas i hela staden.
3. Ett nätverk av offentliga rum ska binda samman stadens olika delar.
4. Stadens offentliga rum lever hela året.
5. Utformningen av det offentliga rummet ska underlätta flexibel användning.

Trafikkontoret har remitterat ”Remiss av Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin” till bl.a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Svenska Bostäder, Familjebostäder, Stockholmshem, Stockholms Hamn och Stockholm Business Region. Stockholmshem har valt att inte svara på remissen. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Underremiss

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder anser att dokumentet Offentliga rum är ett viktigt komplement till framkomlighetsstrategin. Utformningen av stadens offentliga rum är viktigt vid planering av ett växande Stockholm med bostadsmålet 140 000 nya bostäder till 2030 och därför är det bra att detta dokument finns framtaget och att man arbetar utifrån de framtagna planeringsprinciperna.

Det är positivt att stadsdelsförvaltningarna tagit fram lokala utvecklingsprogram (LUP) med prioriterade åtgärder. Resurser ska styras till de områden där de behövs mest. Sju stadsdelar är prioriterade och i fyra av dem har Svenska Bostäder stora bestånd av bostäder.

Det är viktigt att staden och fastighetsägare arbetar mot levande stadsmiljöer i hela staden där alla känner sig välkomna, trygga och kan röra sig och vistas fritt. Vid arbete med offentliga rum i områden där Svenska Bostäder är fastighetsägare är det viktigt att Svenska Bostäder får delta i arbetet och att den erfarenhet som finns inom Svenska Bostäder av området tillvaratas (bilaga 1).

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäders verksamhet riktar sig till människor och verksamheter som i sin tur skapar ”lokalt liv” i stadens bostadsområden. Vid både förvaltning av befintligt bestånd och i våra nyproduktionsprojekt är vi angelägna att skapa och bibehålla attraktiva utrymmen mellan hus, offentliga rum.

Bolaget står inför sin troligen högsta nyproduktionsinsats någonsin, med ett stort antal pågående och blivande nya lägenheter, främst i ytterstaden. De nya husen ska passa in i befintlig miljö och tillföra nya kvaliteter i stadens bostadsområden.

Detta berörs i förslaget som uttrycker att bostadsbyggandet ska möjliggöra utveckling och kvalitetshöjning av det offentliga rummet. Bolaget ser mycket positivt på möjligheterna att på detta sätt bidra till Stockholms utveckling.

I handlingsplanen för 2018-2023 konstateras att det behövs ett utvecklat arbetssätt kring hur det offentliga rummet kan stärka sammanhållningen i staden samt en översyn av kommunala processer för att säkerställa vistelsekvalitet i alla projekt. I samband med det föreslås att samverkan behöver förbättras inom Trafikkontoret samt med övriga berörda förvaltningar för att gemensamt utveckla det offentliga rummet i staden.

Familjebostäder anser att även de kommunala bostadsbolagen behöver vara delaktiga i den samverkan som beskrivs eftersom bolaget i sin verksamhet bidrar till att skapa det offentliga rummet (bilaga 2).

Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms Hamnar har tagit del av Trafikkontorets förslag som bedöms kunna vara ett bra komplement till framkomlighetsstrategin genom att fokusera på att utveckla attraktiva vistelseplatser längs gator, torg och kajer i Stockholm.

På sidan 5 framgår dock att Trafikkontoret ansvarar för utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, torg, kajer och vissa parker. Detta är något missvisande eftersom Stockholms Hamnar enligt markavtalet samt drift och underhållsavtalet ansvarar för den större delen av kajerna i innerstaden. En bättre formulering kan vara "...utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, och torg samt vissa kajer och parker."

Vidare vill Stockholms Hamnar påpeka att i arbetet med att stärka de offentliga rummens roll som vistelseplatser är det viktigt att hänsyn tas till framkomlighet inom vistelseplatsen/det offentliga rummet. Exempelvis måste service- och leveransfordon till fartyg och båtar, såväl som till annan verksamhet på kajerna, kunna åka längs kajerna. I kajerna finns dessutom teknikutrymmen och avfallshantering under jord som måste vara tillgängliga.

Slutligen kan även "berörda bolag" läggas till i punkten 4 på sidan 18, som anger att Trafikkontoret kan förbättra samverkan med andra berörda förvaltningar för att gemensamt utveckla de offentliga rummen i staden (bilaga 3).

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SBR anser att det offentliga rummet har en stor betydelse och inverkan på det näringsliv staden önskar att ha i Stockholm. Avseende offentliga rums funktioner anser bolaget att det är önskvärt att staden i planeringsstadiet av nya utvecklingsområden även planerar för ett varierat näringsliv och att stadens nya delar, men även befintliga, länkas samman på ett sätt som möjliggör att företagen fortfarande kan lösa transporter och logistik för att tillgodose hela stadens försörjning. Bolaget anser att det är positivt att strategin lyfter vikten av ett välfungerat och attraktivt offentligt rum för att skapa goda förutsättningar för kommersiella verksamheter och fler arbetstillfällen.

I beskrivningen av de offentliga rummen och hur de skiljer sig åt saknar SBR stadens renodlande verksamhetsområden, vilka även innehåller offentliga rum. Bolaget önskar en särskild beskrivning av dessa rums speciella förutsättningar och miljöer, vilket enligt bolaget kan bidra till ökad förståelse för vad som kan behöva genomföras för bättre tillväxt, trevligare arbetsmiljöer och tydligare kopplingar mot närliggande områden.

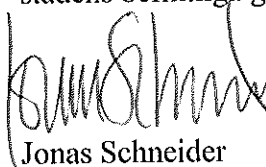
Bolaget vill avslutningsvis poängtera vikten av god framkomlighet för distributions- och leveranstransporter. Samtidigt som samlastning och tekniska lösningar blir allt viktigare för att kunna lösa transportsektorns utmaningar är det viktigt att komma ihåg att det är en konkurrensfördel för enskilda företag om de kan erbjudas logistiklösningar som passar deras verksamheters behov och ändamål. Bolaget vill även framhålla behovet av att staden hittar nya sätt att utveckla det offentliga rummet. Antingen med egen rådighet, i samarbete med andra eller genom uppdrag till aktör såsom närbelägna fastighetsägare. Det finns t.ex. många kajmiljöer som bör kunna nyttjas och utvecklas på ett bättre sätt (bilaga 4).

Koncernledningens synpunkter

Då hela kompletteringen Offentliga rum handlar om fördjupat fokus kring vistelse anser koncernledningen att de framtagna planeringsprinciperna i huvudsak är bra. Det som dock är viktigt att alltid ta med i planeringen är utmaningarna kopplat till logistik av varor och tjänster. I detta avseende bör Offentliga rum kompletteras med ett förtydligande i vilken av planeringsprinciperna som logistiken ingår, jämte att utveckla detta område.

Koncernledningen anser att förslagen på aktiviteter och områden inom handlingsplanen är bra. Koncernen vill här framhäva betydelsen av att samarbeta även med bolagen inom kommunkoncernen och att det tydliggörs i punkt 4. Koncernens bostadsbolag och även Stockholms Hamnar svarar för en stor del av det offentliga rummet och bidrar i stor utsträckning till upplevelsen av staden.

På sidan 5 i remissunderlaget framgår att Trafikkontoret ansvarar för utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, torg, kajer och vissa parker. Detta är något missvisande eftersom Stockholms Hamnar ansvarar för den större delen av kajerna i innerstaden. En bättre formulering kan vara "...utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, och torg samt vissa kajer och parker."

Jonas Schneider

Vice VD

Bilagor

1. Remissvar AB Svenska Bostäder
2. Remissvar AB Familjebostäder
3. Remissvar Stockholms Hamn AB
4. Remissvar Stockholm Business Region AB

Handläggare: Ann-Christine Nyberg

Datum: 2017-11-27

Dnr: SB 2017-0213

Remissvar på Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin

Bakgrund

Stadens trafikstrategi, framkomlighetsstrategin, fokuserar på rörelse och avvägningar mellan olika trafikslag. Syftet med dokumentet Offentliga rum är att komplettera framkomlighetsstrategin med resonemang om vistelse och det offentliga rummet. AB Svenska Bostäder har getts möjlighet att yttra sig över remissversionen av Offentliga rum.

Offentliga rum är allmänna platser så som gator, torg, kajer mm. Grundläggande är att de offentliga rummen ska vara inbjudande och trygga platser för alla människor. Dokumentet Offentliga rum innehåller följande planeringsprinciper för utveckling av de offentliga rummen.

- Planeringen ska stärka gatans roll som vistelseplats
- Ett nätverk av offentliga rum ska binda samman stadens olika delar
- Kvaliteten i det offentliga rummet ska höjas i hela staden
- Stadens offentliga rum ska leva hela året
- Utformningen av det offentliga rummet ska underlätta flexibel användning

En handlingsplan redovisas med olika aktiviteter för åren 2018-2023 för att utveckla de offentliga rummen.

Våra synpunkter

Svenska Bostäder anser att dokumentet Offentliga rum är ett viktigt komplement till framkomlighetsstrategin. Utformningen av stadens offentliga rum är otroligt viktigt vid planering av ett växande Stockholm med bostadsmålet 140 000 nya bostäder till 2030 och därför är det bra att detta dokument finns framtaget och att man arbetar utifrån de framtagna planeringsprinciperna.

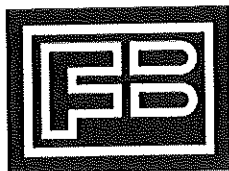
Det är positivt att stadsdelsförvaltningarna tagit fram lokala utvecklingsprogram (LUP) med prioriterade åtgärder. Resurser ska styras till de områden där de behövs mest. Sju stadsdelar är prioriterade och i fyra av dem har Svenska Bostäder stora bestånd av bostäder.

Det är viktigt att staden och fastighetsägare arbetar mot levande stadsmiljöer i hela staden där alla känner sig välkomna, trygga och kan röra sig och vistas fritt. Vid arbete med offentliga rum i områden där Svenska Bostäder är fastighetsägare är det viktigt att

Svenska Bostäder får delta i arbetet och att den erfarenhet som finns inom Svenska Bostäder av området tillvaratas.

AB Svenska Bostäder

Pelle Björklund
VD

Diarienummer: FB 2017/1471

remiss@stadshusab.se

HANDLÄGGARE

Andreas Persson

Projektutvecklingsavdelningen

Tfn 08-737 22 82

andreas.persson@familjebostader.com

Remissvar, remiss "Offentliga rum"

Bakgrund

Familjebostäder har av Stockholms Stadshus AB inbjudits att lämna synpunkter på remissen "Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin".

Familjebostäders kommentarer

Familjebostäders verksamhet riktar sig till människor och verksamheter som i sin tur skapar "lokalt liv" i stadens bostadsområden. Vid både förvaltning av befintligt bestånd och i våra nyproduktionsprojekt är vi angelägna att skapa och bibehålla attraktiva utrymmen mellan hus, offentliga rum.

Bolaget står inför sin troligen högsta nyproduktionsinsats någonsin, med ett stort antal pågående och blivande nya lägenheter, främst i ytterstaden. De nya husen ska passa in i befintlig miljö och tillföra nya kvaliteter i stadens bostadsområden.

Detta berörs i förslaget som uttrycker att bostadsbyggandet ska möjliggöra utveckling och kvalitetshöjning av det offentliga rummet. Bolaget ser mycket positivt på möjligheterna att på detta sätt bidra till Stockholms utveckling.

I handlingsplanen för 2018-2023 konstateras att det behövs ett utvecklat arbetssätt kring hur det offentliga rummet kan stärka sammanhållningen i staden samt en översyn av kommunala processer för att säkerställa vistelsekvalitet i alla projekt. I samband med det föreslås att samverkan behöver förbättras inom trafikkontoret samt med övriga berörda förvaltningar för att gemensamt utveckla det offentliga rummet i staden.

Familjebostäder anser att även de kommunala bostadsbolagen behöver vara delaktiga i den samverkan som beskrivs eftersom bolaget i sin verksamhet bidrar till att skapa det offentliga rummet.

Anette Sand

VD

Till Stockholms Hamn AB:s styrelse

Remiss av Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin

Bakgrund

Stockholms Hamnar har fått rubricerade remiss från Stockholm Stadshus AB för besvarande senast 4 december 2017.

Remissen avser ett dokument framtaget av Trafikkontoret som en komplettering till Stockholm stads Framkomlighetsstrategi. Förslaget kompletterar de styrande principerna från framkomlighetsstrategin för hur prioriteringar ska göras i beslut om stadens vägar och gator. Medan stadens framkomlighetsstrategi fokuserar på *rörelse* och de avvägningar som behöver göras mellan olika trafikslag fokuserar detta förslag på *vistelse* i det offentliga rummet, dvs. stadslivet.

Offentliga rum föreslår fem planeringsprinciper för att utveckla stadens gator, torg och andra allmänna platser till mötes- och vistelseplatser i en växande, attraktiv och hållbar stad:

1. Planeringen ska stärka gatans roll som vistelseplats.
2. Kvaliteten i det offentliga rummet behöver höjas i hela staden.
3. Ett nätverk av offentliga rum ska binda samman stadens olika delar.
4. Stadens offentliga rum lever hela året.
5. Utformningen av det offentliga rummet ska underlätta flexibel användning.

Det finns också en handlingsplan som beskriver trafikkontorets pågående arbete med attraktiva offentliga rum och innehåller nya aktiviteter som stödjer dokumentets inriktning.

Förslaget i sin helhet finns att ladda ner via denna länk:

<http://www.stockholm.se/offentligarum>

Stockholm Hamn AB:s synpunkter

Stockholms Hamnar har tagit del av Trafikkontorets förslag som bedöms kunna vara ett bra komplement till framkomlighetsstrategin genom att fokusera på att utveckla attraktiva vistelseplatser längs gator, torg och kajer i Stockholm.

På sidan 5 framgår dock att Trafikkontoret ansvarar för utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, torg, kajer och vissa parker. Detta är något missvisande eftersom Stockholms Hamnar enligt markavtalet samt drift och underhållsavtalet ansvarar för den större delen av kajerna i innerstaden. En bättre formulering kan vara "...utformning, underhåll och skötsel av stadens befintliga gator, och torg samt vissa kajer och parker."

Vidare vill Stockholms Hamnar påpeka att i arbetet med att stärka de offentliga rummens roll som vistelseplatser är det viktigt att hänsyn tas till framkomlighet inom vistelseplatsen/det offentliga rummet. Exempelvis måste service- och leveransfordon till fartyg och båtar, såväl som till annan verksamhet på kajerna, kunna åka längs kajerna. I kajerna finns dessutom teknikutrymmen och avfallshantering under jord som måste vara tillgängliga.

Slutligen kan även "berörda bolag" läggas till i punkten 4 på sidan 18, som anger att Trafikkontoret kan förbättra samverkan med andra berörda förvaltningar för att gemensamt utveckla de offentliga rummen i staden.

Förslag

Styrelsen föreslås besluta

att som svar på remissen återopa och överlämna upprättat tjänsteutlåtande.

Stockholm den 6 november 2017

Johan Castwall
VD

Stockholm

Business Region

Bilaga 4

Handläggare: Magnus Thulin
Tel: 08-508 280 77
E-post: magnus.thulin@stockholm.se

Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin **Svar på remiss**

Stockholm Business Regions förslag till beslut

Stockholm Business Region överlämnar följande tjänsteutlåtande som svar på remiss om Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin
Ärendet anmäls som kontorsyttrande på styrelsens sammanträde den 5 december 2017.

Olle Zetterberg

Anna Gissler

Ärendet

Stockholms Stadshus AB har till Stockholm Business Region översänt en remiss om Offentliga rum – förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin. Stadens offentliga rum – gator, torg och andra allmänna platser – utgör tillsammans en av Stockholms största och viktigaste tillgångar. De utgör en arena för stadens grundläggande syfte: möten mellan människor för utbyte av idéer, kultur, varor och tjänster. Syftet med dokumentet Offentliga rum är att komplettera Framkomlighetsstrategin med ett resonemang om vistelse och offentliga rum.

Arbetet med att förverkliga Framkomlighetsstrategins intentioner i gatumiljöer har visat på ett behov av en helhetssyn på det offentliga rummets alla funktioner. Framkomlighetsstrategins starka fokus på rörelse behöver kompletteras med resonemang om andra funktioner som vistelse och stadsliv. Av det skälet har trafikkontoret tagit fram ett förslag på komplettering till Framkomlighetsstrategin – Offentliga rum. Dokumentet föreslår fem planeringsprinciper och en handlingsplan med tolv åtgärder.

Svar på remissen ska vara Stockholm Stadshus AB tillhanda senast den 4 december 2017.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Invest Stockholm.

Stockholm Business Regions analys och bedömning

Stockholm Business Region anser att det offentliga rummet har en stor betydelse och inverkan på det näringsliv staden önskar att ha i Stockholm.

Avseende offentliga rums funktioner anser bolaget att det är önskvärt att staden i planeringsstadiet av nya utvecklingsområden även planerar för ett varierat näringsliv och att stadens nya delar, men även befintliga, länkas samman på ett sätt som möjliggör att företagen fortfarande kan lösa transporter och logistik för att tillgodose hela stadens försörjning. För ett levande stadscentrum i alla stadens delar krävs en blandad bebyggelse. Bolaget anser att det är positivt att strategin lyfter vikten av ett välfungerat och attraktivt offentligt rum för att skapa goda förutsättningar för kommersiella verksamheter och fler arbetstillfällen. Bolaget vill poängtera att företagen är en grundbult för ett fungerande välfärdssamhälle och om företagen ska kunna vara en del i värdekedjan måste deras behov tillgodoses i stadsmiljön.

I beskrivningen av de offentliga rummen och hur de skiljer sig åt saknar Stockholm Business Region stadens renodlande verksamhetsområden, vilka även innehåller offentliga rum. Bolaget önskar en särskild beskrivning av dessa rums speciella förutsättningar och miljöer, vilket enligt bolaget kan bidra till ökad förståelse för vad som kan behöva genomföras för bättre tillväxt, trevligare arbetsmiljöer och tydligare kopplingar mot närliggande områden. Bolaget vill även framhålla vikten av att offentliga rum mellan bostadsområden och renodlade verksamhetsområden bör användas på ett sätt som inte hindrar företagen i deras utövning.

Avseende avsnittet om att offentliga rum ska vara till för alla anser bolaget även här att det är av vikt att levande stadsmiljöer tillgodoser näringslivets behov. Det behövs företag och småföretag i stadens alla delar, inklusive ytterstadsområden, för mer levande centrum samt en tryggare miljö med fler invånare i arbete.

Bolaget instämmer i att det naturligtvis är trevligt med en stadsmiljö där gatorna inte bara leder trafik utan också uppfattas som en tilltalande plats. Ska en sådan förändring ske behöver den utföras på ett sådant sätt att stadens försörjning inte påverkas negativt. Bolaget instämmer även i att det offentliga rummet ska vara föränderligt, både på kort och på lång sikt. Ur ett näringslivsperspektiv är det samtidigt av vikt att berörda företag ges möjlighet att på lång sikt delta i utvecklingsarbetet. Inför tillfälliga evenemang och i samband med ingrepp i det offentliga rummet som kan påverka den lokala näringen är det även viktigt att företagen får adekvat information inom rimlig tid, samt har möjlighet att delta i beslutsprocessen.

Bolaget vill avslutningsvis poängtera vikten av god framkomlighet för distributions- och leveranstransporter. Samtidigt som samlastning och tekniska lösningar blir allt viktigare för att kunna lösa transportsektorns utmaningar är det viktigt att komma ihåg att det är en konkurrensfördel för enskilda företag om de kan erbjudas logistiklösningar som passar deras verksamheters behov och ändamål. Bolaget vill även framhålla behovet av att staden hittar nya sätt att utveckla det offentliga rummet. Antingen med egen rådgivning, i samarbete med andra eller genom uppdrag till aktör såsom närbelägna fastighetsägare. Det finns till exempel många kajmiljöer som bör kunna nyttjas och utvecklas på ett bättre sätt.

SLUT